

بازگشت به خویشتن به روایت شی

«اندیشه شی جین پینگ در مورد سوسیالیسم با ویژگی‌های چینی برای یک دوره جدید» مجموعه‌ای از ایده‌هاست که توسط رییس جمهور چین تدوین شده است و هدف آن مدرن کردن نظام سوسیالیستی چین و انطباق آن با چالش‌ها و فرصت‌های قرن بیست و یکم معرفی شده است. اما اینکه این اندیشه‌ها از چه زمینه‌هایی برخوردار و چه معنایی برای آینده چین خواهند داشت و چرا رییس جمهور چین دست به چنین تغییرات فکری زده است محل اختلاف تحلیلگران خارجی بوده و سوالات و روایت‌های متفاوتی را نتیجه داده است.

به عقیده برخی از تحلیلگران، اندیشه شی جین پینگ بر اهمیت اقتصاد بازار سوسیالیستی، که با مالکیت اجتماعی بر ابزار تولید، همراه با ساز و کارهای بازار و انگیزه‌های اقتصادی مشخص می‌شود، تأکید می‌کند. هدف از این رویکرد ارتقای توسعه مبتنی بر نوآوری، احیای روستاها، توسعه هماهنگ و پایدار منطقه‌ای و ادغام بخش‌های نظامی و غیرنظامی است. گذار به یک اقتصاد بازار سوسیالیستی به عنوان ابزاری برای دستیابی به یک جامعه نسبتاً مرفه در نظر گرفته می‌شود که همزمان نگران مسأله نابرابری ثروت و پایداری رشد اقتصادی است.

این تفکر نیاز به اصلاحات ساختاری در تقاضا و عرضه را با هدف کاهش اتکای چین به سرمایه‌گذاری و صادرات به عنوان موتورهای اصلی رشد برجسته می‌کند و از تحریک مصرف داخلی به واسطه اقداماتی مانند ایجاد یک سیستم اعتبار اجتماعی بالغ، کاهش هزینه‌های مبادله در بازار داخلی و بهبود سیستم رفاه اجتماعی، حمایت می‌کند. علاوه بر این، این اندیشه خواستار

اصلاحات در سیستم ثبت نام خانوار، کاهش اختلاف درآمد، تجدید ساختار صنعت، و مقررات زدایی از بخش خدمات برای ارتقای توسعه پایدار و رشد اقتصادی است که هم حافظ کیفیت و هم عادلانه باشد.

اما سوال مهمی که در این میان ذهن بیشتر رسانه‌ها را درگیر کرده است این است که سوسیالیسم مد نظر شی چه تفاوت‌ها یا شباهت‌هایی با مدل‌های سنتی آن دارد؟ آیا روندهای سیاسی و اقتصادی چین در دوره شی نسخه به‌روز شده همان سیاست‌های سابق هستند یا قرار است تغییر مهمی در مسیرهای گذشته اتفاق بیفتد؟

← تفاوت‌های اندیشه شی با مدل‌های سنتی سوسیالیسم

به عقیده عده‌ای از ناظران خارجی اندیشه شی جین پینگ، که به عنوان «شی‌ایسم» هم شناخته می‌شود، یک دکترین ایدئولوژیک منحصر به فرد است که مارکسیسم چینی را با نوسازی ملی ترکیب می‌کند. این رویکرد به عنوان یک پیشرفت جدید در چینی‌سازی مارکسیسم در نظر گرفته می‌شود. مدل‌های سوسیالیستی سنتی، به ویژه آن‌هایی که ریشه در سنت مارکسیسم-لنینیسم دارند، بر پرولتاریا به عنوان طبقه انقلابی اولیه تمرکز دارند. از لغو مالکیت خصوصی حمایت می‌کنند و بر نقش مرکزی دولت در مدیریت اقتصاد و جامعه تأکید می‌کنند. هدف این مدل‌ها معمولاً تشکیل جامعه‌ای بدون طبقه است و دولت را ابزار مبارزه طبقاتی می‌دانند. با این حال، تفکر شی جین پینگ از چندین جنبه کلیدی با این مدل‌های سنتی متفاوت به نظر می‌رسد.

اقتصاد بازار سوسیالیستی: برخلاف مدل‌های سوسیالیستی سنتی که از لغو کامل مالکیت خصوصی و یک اقتصاد با برنامه‌ریزی متمرکز حمایت می‌کنند، اندیشه شی جین پینگ از اقتصاد بازار سوسیالیستی حمایت می‌کند. این رویکرد مالکیت اجتماعی ابزار تولید را با ساز و کارهای بازار و انگیزه‌های اقتصادی ترکیب می‌کند و هدف آن تحریک نوآوری و رشد اقتصادی در عین حفظ برابری اجتماعی است. تجدید ملی‌گرایی: اندیشه شی جین پینگ تأکید زیادی بر احیای ملی دارد و هدف آن بازگرداندن برجستگی و شکوه باستانی چین است. این ایده نشان دهنده تلاش برای تطبیق مارکسیسم با بافت تاریخی، فرهنگی و ژئوپلیتیکی خاص چین است. گرایش که در تضاد با تمرکز انترناسیونالیستی مدل‌های سوسیالیستی سنتی است که اغلب بر پرولتاریای جهانی و همبستگی بین‌المللی تأکید دارند. این گرایش عناصر مارکسیسم چینی و نوسازی ملی را برای نیل به رشد اقتصادی، نوآوری فناورانه و پیشرفت اجتماعی در چارچوب موقعیت منحصر به فرد تاریخی و ژئوپلیتیکی چین به میدان می‌آورد. این در تضاد با نظریه سنتی مارکسیست-لنینیستی است که بیشتر بر مبارزه طبقاتی و سرنگونی سرمایه‌داری به عنوان هدف اصلی سوسیالیسم تمرکز دارد.

رفاه اجتماعی: هدف اندیشه شی جین پینگ دستیابی به جامعه‌ای نسبتاً مرفه است که به مسأله نابرابری ثروت و پایداری رشد اقتصادی هم اهمیت می‌دهد. این در تضاد با تأکید سوسیالیستی سنتی بر جامعه بی طبقه و الغای فوری مالکیت خصوصی است.

ایجاد تعادل بین اصلاحات اقتصادی و تثبیت حزب: اندیشه شی جین پینگ به دنبال ایجاد تعادل میان اصلاحات اقتصادی و تقویت نقش حزب در جامعه است. این هدف شامل اقداماتی برای مدرن‌سازی ارتش، گسترش نفوذ چین در سطح جهانی و تقویت تجارت از طریق طرح‌هایی